

[Arentoft]

Punkt 1 er, »at Statoil blir for stort og dominerende«. Punkt 2, »at Statoil repræsenterer en sammenblanding av forretningsmessige og forvaltningsmessige oppgaver«. Punkt 3, »at Statoil repræsenterer en trusel mot mulighetene for demokratisk styring og kontroll med oljevirkosomheten – med andre ord, at selskabet vil kunne utvikle seg til en »stat i staten««. Punkt 4, »at Statoil er et skritt i retning av statskapitalisme, i strid med blandingsøkonomiens forutsetninger«. Punkt 5, »at Statoil vil skape usunne forretnings- og avhengighetsforhold i næringslivet«. Og punkt 6, »at Statoils pengerikelighet kan medføre betydelig sløsning med samfunnets ressurser.

Hver for seg utgjør disse forhold et viktig oljepolitisk problem«, bemærker forfatteren og tilføjer: »Tilsammen repræsenterer de intet mindre enn en grunnleggende utfordring for vårt demokrati og samfunnssystem«.

Ifølge forfatteren har statsdrift for det første en tendens til at medføre driftsøkonomisk ineffektivitet, herunder en ringere omkostningsbevidsthed og mindre fleksibilitet. For det andet ligger der et demokratisk problem i, at denne statslige forretningsvirksomhet er undtaget lov om offentlighed i forvaltningen. Det gælder for øvrigt også aktivitetene i Dansk Olie & Naturgas A/S. Og for det tredje indebærer udviklingen, at stadig mere økonomisk og politisk magt centraliseres hos staten – stik imod de principper om magtspredning, uafhængighed og pluralisme, som ligger til grund for de vestlige demokratier.

Jeg synes nok, det er væsentligt at være opmærksom på, at sådan er det altså gået i Norge ifølge en, der har forstand på det, og vi kunne måske have godt af at skele lidt til, hvad der foregår i Norge. Vi var jo selv deroppe med energiudvalget for at studere Statoil, og vi blev da også klar over, at det ikke var idel lykke alt sammen, så jeg vil efter disse citater spændt afvente, hvad energiministeren eventuelt måtte have af kommentarer til denne artikel.

Energiministeren (Poul Nielson):

Først kommentaren til artiklen i Jyllands-Posten for i søndags, som jeg også læste med interesse. Jeg læste også – det bemærker jeg at hr. Arentoft har oversat – at den, der har skrevet den bog, der anmeldes i artiklen, og-

så er tidligere formand for det norske Høyres ungdomsorganisation. Jeg synes nok, det er en oplysning, som ikke er helt uden baggrundsmæssig betydning.

Når man maner alle disse spørgsmål frem i sammenhæng med en diskussion om forholdene her i landet, synes jeg, man går langt ud over det, der er rimeligt. Vi befinder os ikke i en situation, hvor pluralismen er truet, bare fordi der her i landet er taget de første par skridt i retning af etablering af et egentligt statsligt olieselskab.

Blandingsøkonomiens forudsætninger bliver ødelagt, citerer hr. Arentoft. Det synes jeg også er en hysterisk diskussion i en dansk sammenhæng på baggrund af, at der på et enkelt område med et enkelt foretagende er foretaget noget, som jo må være der overhovedet, for at vi kan tale om en blandingsøkonomi. Hvis ikke vi havde D.O.N.G., havde vi jo dårligt nok en blandingsøkonomi, så havde vi jo kun den ene variant. Der er selvfølgelig også andre selskaber, Danish Fancy Food f. eks., ejet af staten, direkte eller indirekte, her i landet, men det er så lidt, vi har her i Danmark sammenlignet med andre lande, at hvis vi ikke havde D.O.N.G., kunne man dårligt tale om en blandingsøkonomi, medmindre vi siger, at den offentlige sektor i al almindelighed er udtryk for, at man har en blandingsøkonomi. Men hvis vi ser på det forretningsmæssigt, virksomhedsmæssigt og industrielt, så forholder det sig, som jeg her har sagt.

Jeg er fuldstændig uenig i det, hr. Arentoft har sagt om, at D.O.N.G. kunne blive en belastning for samfundet. Det er i høj grad det modsatte, der allerede nu er tale om.

Og med hensyn til det, andre har været inde på også vedrørende statsdrift som noget, der er ineffektivt, synes jeg, det ville være bedre at føre denne diskussion på baggrund af kendsgerninger end på baggrund af tågede, traditionelle vaneforestillinger. Kendsgerninger her synes jeg godt man kan henvise til. Man kan henvise til en længere artikel i Børsen for et par dage siden, hvor man i et tillæg om Danmarks 200 største erhvervsvirksomheder opsummerer den måde, D.O.N.G. har fungeret på indtil nu, med at sige, at man har klaret opgaverne med bravour. Det kører rent faktisk effektivt. Man er i overensstemmelse med eller endog under de budgetterede udgifter, man er foran med